

Copernicus User Forum Workshop
20.10.2014

SATELLIITTI-INFORMAATION TARVEKARTOITUS SUOMESSA

Anna Hedenborg
Geowise Oy

Tausta

Suomalaisen avaruustoiminnan arviointi: Vaikuttavuutta sovelluksista (Tekes, 2012)

- Antaa yleiskuvan Suomen avaruustoiminnasta
- Ei mene syvemmälle satelliitti-informaation osalta

Syventymisen tavoite:

- Selvittää **julkishallinnon** kaukokartoituksen kuvatarvetta

Haastateltavat

Arctia Shipping – Tero Vauraste, Toimitusjohtaja

Geodeettinen laitos – Jarkko Koskinen, Ylijohtaja

Ilmatieteen laitos – Jouni Pulliainen, Tutkimusprofessori

Liikenne- ja viestintäministeriö – Juhani Damski, Liikenneneuvos, Yksikön päällikkö

Metsätutkimuslaitos, METLA – Erkki Tomppo, Professori

Puolustusministeriö – Jukka Juusti, Ylijohtaja, ANK jäsen

Puolustusvoimat – Pertti Järvelin, Kehitysjohtaja

Sisäasiainministeriö – Tiina Peltola-Lampi, Kansainvälisten asioiden johtaja, ANK jäsen

- Häätokeskustoiminta – Arto Lönnroth, Yli-insinööri
- Pelastusosasto – Janne Koivukoski, Valmiusjohtaja, Yksikön päällikkö
- Rajavartiolaitos – Marko Tuominen, Komentaja, Yksikön päällikkö

Suomen Puolustus- ja Ilmailuteollisuusyhdistys, PIA ry – Tuija Karanko, Pääsihteeri

Työ- ja elinkeinoministeriö – Petri Peltonen, Ylijohtaja, ANK puheenjohtaja

VTT – Tuomas Häme, Tutkimusprofessori

Ympäristöministeriö – Laura Höijer, Tutkimusjohtaja, ANK jäsen

Satelliitti-informaation tarve:

Nykytila

Ympäristöministeriö: Ympäristön tilan seuranta kaukokartoitusta hyödyntäen

Puolustusministeriö ja Puolustusvoimat: Tiedustelu, navigointi ja kommunikaatio

Sisäasianministeriö

- Pelastusosasto: Satelliittipaikannusjärjestelmä, päivittäisessä operatiivisessa käytössä (esim. metsäpalot, onnettomuuksien hallinta ja satelliittipuhelimet)
- Rajavartiolaivos: Satelliitti-informaatioita operatiivisesti maalla, merellä ja ilmassa
- Hätäkeskustoiminta: Satelliittidataa hätäpuheluiden paikantamiseen

Liikenne- ja viestintäministeriö

- Ilmatieteenlaitos: Tutka- ja optista dataa käytetään erityisen paljon sääpuolella

Maa- ja metsätalousministeriö

- Geodeettinen laitos: Esim. SAR-satelliittikuvat kartoitussovelluksissa sekä navigointi
- Metsäntutkimuslaitos: Seuraa metsävaratietoa ja on vapauttanut aineistonsa tutkimuslaitoksille, julkishallinnolle ja yrityksille. Kohdealue on koko Suomi, joten satelliittidata on pääasiallinen aineisto

Arctia Shipping Oy: Paikan määrittäminen (GPS) ja viestintä/tiedonvaihto (kuvat, puhe, teksti ja video)

Suomen Puolustus- ja Ilmailuteollisuusyhdistyksen (PIA ry): Jäsenet edustavat avaruusteollisuutta mm. osien ja kennojen valmistajina

Satelliitti-informaation tarve:

Tulevaisuuden näkymät 1/3

Työ- ja elinkeinoministeriö:

- Satelliittikuvat ovat yksi erittäin tärkeä ja kustannustehokas tiedonlähde
- Satelliittikuvien jakaminen avoimesti (veloituksetta) mahdollistaa yritysten mukaantulon

Ympäristöministeriö:

- EU:n säännökset ja uusien menetelmien hyväksyminen EU:n raportoinnissa ovat osoittautuneet ongelmalliseksi – mikä on riittävä tarkkuus? Tavoitteena olisi vähentää/korvata maastotyöskentelyä
- Satelliittidatan tietoisuus on kasvanut viimeisen 2-3 vuoden aikana, mutta avaruus nähdään vielä kaukaisena ja ehkä tutkijoiden asiana

Puolustusministeriö/Puolustusvoimat:

- Kuvatarve on kasvanut viime vuosina
- Toive on, että siviilipuoli lähtisi vetämään satelliittidatan kehityksen kelkkaa
- Satelliittikuvien hankintojen keskittäminen alentaisi hintoja ja lisäisi yhteiskäyttöä hallinnonalojen välillä

Satelliitti-informaation tarve:

Tulevaisuuden näkymät 2/3

Sisäasiainministeriö:

- Satelliittidatan käyttö lisääntyy tietoliikennepuolella, samoin paikannus ja tilannekuvat
- Rajavartiolaitos kaipaa (lähes) reaaliaikaista dataa mm. harvaan asutettujen alueiden ja rajan valvomiseen
- Poliisilla tarve tarkoille ilmakuville ja laserkeilaukselle

Ilmatieteen laitos:

- Satelliitti-informaation käytön kasvu jatkuu
- Suomen vahvuuksiin tulisi satsata: lumi-, jää- ja metsä- aihealueiden osaamiseen sekä ilmakehästä stratosfääri ja otsoni
- Optinen ja tutkadata → ympäristön monitorointiin
- Vaikuttavuuden lisääminen: yritykset mukaan, esim. PPP, demoprojektit ja spin-offit
- Sodankylä vastaanottoaseman hyödyntäminen datan vastaanottamisessa, prosessoinnissa ja jakamisessa

Satelliitti-informaation tarve:

Tulevaisuuden näkymät 3/3

Geodeettinen laitos:

- Lisää yrityksiä Suomen avaruustoimintaan
- Fokusointia tietyille aihealueelle
- Miten avaruustoimintaa voitaisiin tukea?

Metsäntutkimuslaitos:

- Tarvitaan koko ajan tarkempaa dataa
- Tulevaisuuden visio on ”ei saappaanjälkiä metsässä”, tarkoittaen että kaiken tulisi tapahtua avaruudesta käsin

Suomen Puolustus- ja Ilmateollisuusyhdistys, PIA ry:

- Pois ESA:n kertaluonteisesta alihankinnasta ja siirtyminen ”preferred contractor” tyyppisen ratkaisuun
- Suomalaisen huippuosaajan kehittäminen esim. satelliittirintamalle

Tutkimusyhteistyö

- Tutkijoiden ja yritysten välistä vuorovaikutusta parannettava
- Vahva tutkimustyö hyödyntää kaikkia
- PM:n kiinnostus soveltavassa ja operatiivisessa tutkimuksessa
- Lisää Vaisalan kaltaisia ratkaisuja
- Lisää tutkaosaajia

Datan yhteiskäyttö ja hyödyntäminen

- Datan yhteinen hyödyntäminen on Suomessa puutteellista
- Mitä uutta voitaisiin tuoda Suomen profiiliin? Sodankylän vastaanottoasema on kiinnostava kansallinen aspekti
- Avaruustoimintaa voitaisiin kehittää keskittämällä kyvyt yhteen
- Isojen kuvamäärien yhteisosto – paremmat ehdot, palvelut ja hinnat
- Referenssiaineisto (Suomesta ja lähialueista)
- Data samaan paikkaan → avoin satelliittidata loisi liiketoimintaa
- Perusinfran/viestiväylän pystyttäminen
- Hallinnonalojen yhteinen “rahapotti”, esim. COSMO SkyMed datahankintaan

Liiketoimintamahdollisuuksia

- Luonnonvarojen hyödyntäminen (öljy, kaasu ja kaivokset) ja ennakkodatan saaminen esim. sääolosuhteista
- Merikartoituksen tekeminen satelliiteilla
- Kemikaalionnettomuudet (ennakointi ja onnettomuuden sattuessa nopea tiedonkeruu ja –saanti)
- Kokonaispalveluiden integraattorit – tällä hetkellä puuttuvat
- Kiinnostavia markkina-alueita: Kanada, Grönlanti ja Alaska
- Ympäristömonitorointisysteemi – konsepti jonka voisi viedä ulkomaille
- Strateginen kumppani ulkomailta – esim. KSAT (Kongsberg Satellite Services)
- Kaivataan esimerkkejä, menestystarinoita

Avaruusbudjetti

Julkisen sektorin panostus

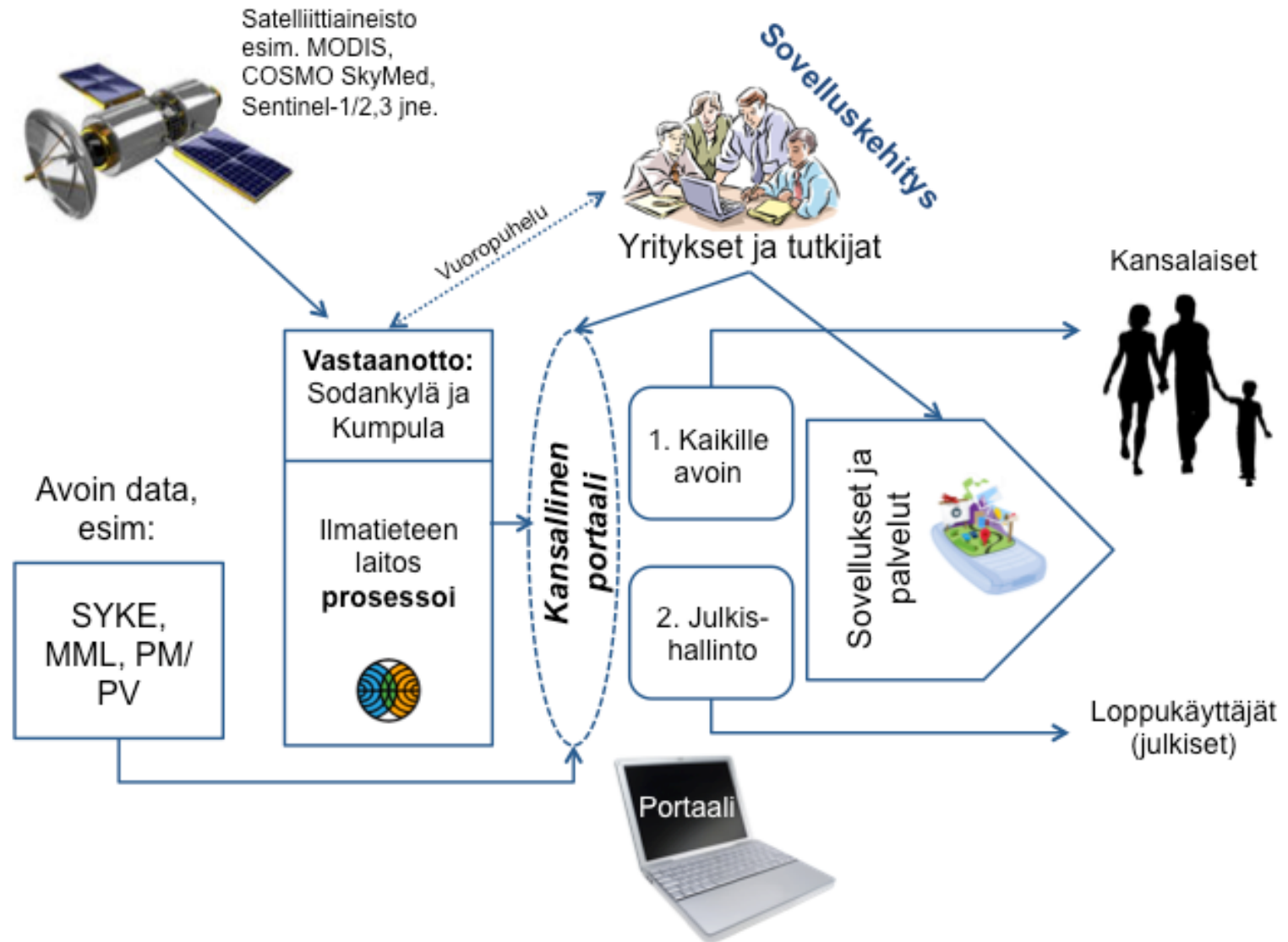
Rahoittaja	2008 M€
Tekes	22,0
Liikenne- ja viestintäministeriö	8,2
Opetusministeriö	6,8
Työ- ja elinkeinoministeriö	3,9
Suomen Akatemia	3,3
Maa- ja metsätalousministeriö	3,3
Ympäristöministeriö	0,5
Yhteensä	48
Josta ohjelmamaksujen osuus	n. 25

Lähde: Vaikuttavuutta sovelluksista – Suomalaisen avaruustoiminnan arviointi (Tekes 2012)

Johtopäätökset

- Avoin data samaan paikkaan → Yhteinen portaali
- Datan prosessointi? Tiettyyn pisteeseen asti prosessoitu data madaltaisi kynnystä yrityksille
- Satelliittikuvareferenssiaineisto
- Sodankylän vastaanottoasema → Suomen satelliittidatakeskus?
- Yritykset avainasemassa – ”Vetävät satelliittidatan kehityksen kelkkaa”
- Vaikuttavuuden lisääminen yhteiskunnassamme – Tunnetuksi tekeminen!
- Avaruusteollisuus – ”Preferred contractor” -tyyppinen ratkaisu mm. ESA:n hankkeissa
- Strategiset kumppanuudet ja yhteistyö yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa (myös kansainvälisesti)
- **Hallinnonalojen yhteistyö**
- Avainalueisiin fokusointi
- Budjetin fokusointi

Skenaario

Seuraavat askeleet

- Avaruusasiamin neuvottelukunnan (ANK) sihteeristön – kokous pe 5.9
  - Satelliitti-informaation käyttö Suomessa raportti – ehdotus seuraavista askelista
- ANK– kokous pe 19.9
  - Raportin johtopäätökset ja seuraavien toimenpiteiden hyväksyminen
- Tilaisuus Copernicus User Forum 20.10.2014
  - Raportin esitys
- ANK suositus joulukuussa 2014

Kysymyksiä?

Kiitos!